

7. Urbani i muzejski štetnici te štetnici drva
 8. Prirodni pripravci za suzbijanje štetnika uskladištenih poljoprivrednih proizvoda

Informacije o Konferenciji

Za sažetke i usmena izlaganja, radni jezik konferencije bit će engleski. Poster se prihvaćaju i na engleskom i na hrvatskom jeziku (pod uvjetom da poster uključuje sažetak na engleskom i podnaslove na engleskom ispod slika i grafikona). Informacije o Konferenciji te mogućnosti registracije i predaje sažetka dostupni su na stranici: <http://www.iobc-ipsp2015.com/>, a upite možete uputiti na adresu: darka.hamel@hcphs.hr.

Predaja sažetka

Znanstveni savjetodavni odbor i predsjedavajući sekcije birat će između sažetaka dobivenih za usmenu ili poster prezentaciju. Moguće je naznačiti preferenciju. Znanstveni program Konferencije sadržavat će znanstvene i stručne radove. **Obavjesti o predaji sažetaka na <http://www.iobc-ipsp2015.com/>.**

VIJESTI IZ HDBZ

OSVRT NA 59. SEMINAR BILJNE ZAŠTITE

Na seminaru biljne zaštite, koji se od 10. do 13.2.2015. održao u Opatiji, bilo je nazočno nešto više od 400 sudionika, stručnjaka iz područja biljnoga zdravstva. Godišnje seminare biljne zaštite organizira Hrvatsko društvo biljne zaštite da bi se osigurao transfer znanstvenih postignuća na području zaštite bilja u praksu te radi unaprjeđenja suradnje svih relevantnih dionika iz područja fitomedicine: znanstvenika, djelatnika Ministarstva, savjetodavaca, proizvođača i distributera sredstava za zaštitu bilja i krajnjih korisnika, agronoma u tvrtkama koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom te individualnih poljoprivrednih proizvođača. Nakon odavanja počasti svim preminulima od posljednjega Seminara predsjednica Hrvatskoga društva biljne zaštite, prof. dr. sc. Renata Bažok uputila je pozdrave uvaženim gostima i svima nazočnima u dvorani. Naglasila je da bi se ovaj skup teško održao bez podrške sponzora te im se posebno zahvalila na podršci. U ime pokrovitelja Seminara, Ministarstva poljoprivrede, skup je pozdravila i službeno otvorila zamjenica ministra, gospođa **Božica Rukavina**. Pozdravnim porukama skupu su se obratili prodekan za posloводство Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, **prof. dr. sc. Zoran Grgić**, predsjednik Društva za zaštitu bilja Bosne i Hercegovine, **prof. dr. sc. Ivan Ostojić**, izaslanik predsjednika Društva za zaštitu rasteinji Makedonije, **dipl. ing. Boris Coković**, ravnatelj Savjetodavne službe, Hrvoje Horvat, ravnateljica Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo, **dr. sc. Tatjana Masten Milek**

te direktor hotela 4 opatijska cvijeta gospodin Davor Saršon.

U pozdravnom govoru predsjednica Društva naglasila je da je iza nas teška godina u kojoj smo se susreli s brojnim poteškoćama. Ona je sa zaštitarskoga stajališta bila složena i teška. Ujedno je to bila godina u kojoj su se svi mogli podsjetiti i uvjeriti da je poznavanje struke i stalno stjecanje novih znanja iz područja zaštite bilja nužno za suočavanje s problemima koji se javljaju u ekstremnim uvjetima. Osvrnula se na klimatološke uvjete, pojavu nekih bolesti u epidemijским razmjerima, pojavu štetnika te posebno na način kako su svi problemi u zaštiti bilja medijski popraćeni kao elementarne nepogode, što struka nikako ne može i ne smije prihvatiti. Također, predsjednica se osvrnula na rad Društva te istaknula bolju suradnju s Ministarstvom poljoprivrede što smatra iznimno pozitivnom promjenom i važnim korakom prema naprijed. Istaknula je kako je prošlogodišnji okrugli stol o edukaciji profesionalnih korisnika, distributera i savjetnika, koji je održan na 58. Seminaru biljne zaštite potaknuo razjašnjavanje brojnih dilema vezanih za obveznike izobrazbe, provoditelje izobrazbe i sadržaj izobrazbe. Istaknula je da je Ministarstvo uložilo i dodatne napore da se proces edukacije ubrza pa ovih dana svjedočimo početku edukacije. Rad Društva u protekloj godini obilježio je i uspješan početak rada nedavno osnovane sekcije poljoljekarnika.

Predsjednica je istaknula da se još uvijek kao struka moramo boriti s naslijeđenim shvaćanjem da za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom ne treba nikakvo obrazovanje. To nije na žalost niti propisano zakonom. Nedostatak obrazovanja dijelom je razlog za neke probleme s kojima se danas susreću poljoprivrednici. Ističe da je znanje stečeno cjeloživotnim učenjem preduvjet svakog budućeg napretka u poljoprivredi. To se naročito vidi u fitomedicini u kojoj se bez novih spoznaja ne mogu slijediti zahtjevi tržišta za kvalitetnim proizvodima koji zadovoljavaju sve strože standarde, ali ni zahtjevi šire zajednice koji zahtijevaju maksimalnu brigu o okolišu. Predsjednica je istaknula da se nada da bi osnutak Agronomske komore mogao pridonijeti podizanju razine svijesti o ulozi znanja u poljoprivredi i zaštiti struke u cijelosti. Svjesni smo toga da se promjene ne mogu očekivati tijekom noći, nego se događaju na dugi rok, pa nastojimo i kao Društvo i kao pojedinci biti strpljivi.

I ove su godine zaslužnim članovima dodijeljene nagrade. Laureati su bili:

1. **dr. sc. Miro Katalinić – Zlatna plaketa i povelja uz zlatnu plaketu** za dugogodišnji predan rad, promicanje znanosti i inovacija u integriranoj zaštiti mediteranskih kultura te svesrdnu potporu i aktivno sudjelovanje u radu Hrvatskoga društva biljne zaštite;

2. **mr. sc. Jelka Pušeljić - srebrna plaketa i povelja uz srebrnu plaketu** za aktivno i redovito sudjelovanje na seminarima biljne zaštite, predan rad u promicanju struke i doprinos Hrvatskom društvu biljne zaštite;

3. **dipl. ing. Marija Budišćak - srebrna plaketa i povelja uz srebrnu plaketu** za dugogodišnji predan rad na uvođenju visokih standarda struke u zaštiti poljoprivrednih kultura i redovito sudjelovanje na seminarima biljne zaštite;

4. **„Genera“ d.d. - Priznanje**

za dugogodišnju svesrdnu potporu u organizaciji Seminara biljne zaštite;

Nagradu „Akademik Milan Maceljski“ za iznimno postignuće i uspjeh tijekom studija, svesrdnost i osobnost ove je godine primila studentica diplomskoga studija Fitomedicina s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu **Mihaela Šatvar**.

Kao i svake godine, najbolji studenti Agronomskog fakulteta u Zagrebu, Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku te Šumarskog fakulteta u Zagrebu nagrađeni su boravkom u Opatiji za vrijeme trajanja Seminara. To su ove godine bili **Martina Šipek, Ivana Puljan i Ivana Paladin**, studentice diplomskog studija Fitomedicina na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, **Martina Živković i Klaudija Kell**, studentice smjera Zaštita bilja na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku te **Marko Boljfečić**, student Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Za sve njih sudjelovanje na Seminaru bilo je dragocjeno iskustvo.

Promovirane su i nove doktorice znanosti:

➤ **Darija Lemić**

Doktorat naslova „Utjecaj vremenskog razdoblja i prostornog širenja na genetsku varijabilnost populacije kukuruzne zlatice (*Diabrotica virgifera virgifera* LeConte, Coleoptera: Chrysomelidae)“ izradila je pod mentorstvom prof. dr. sc. Renate Bažok uz sumentorstvo dr. sc. Katarine Mikac s University of Wollongong, Australija, i obranila ga na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

➤ **Zdravka Sever**

Rad naslova „Gospodarski značaj i struktura populacija gljivičnih bolesti plodova jabuke tijekom skladištenja“ obranila je na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod mentorstvom profesora Tihomira Miličevića.

➤ **Bojana Brozović**

Rad naslova „Utjecaj ozimih pokrovnih usjeva na populaciju korova u ekološkom uzgoju kukuruza kokičara (*Zea Mays everta* Sturt.)“ pod mentorstvom prof.dr.sc. Bojana Stipiševića na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku.

Održana su dva plenarna izlaganja. U prvom plenarnom izlaganju, koje su održali prof. dr. sc. Jasminka Igrc Barčić, dr. sc. Antun Patrik Halonja i dipl. ing. Petar Mesić predstavljene su aktivnosti Društva koje u suradnji s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje radi na uspostavljanju jedinstvenog pojmovnika iz područja zaštite bilja koji se unosi u nacionalnu elektroničku bazu strukovnog nazivlja „STRUNA“. Cilj je tih aktivnosti izgradnja i usuglašavanje jedinstvenoga hrvatskoga strukovnog nazivlja iz područja zaštite bilja. Izravan rezultat bit će oblikovanje osnove za izradu Rječnika zaštite bilja, čime bi bila omogućena jednoznačna uporaba nazivlja u priručnicima, srednjoškolskim i sveučilišnim udžbenicima, u uputama za uporabu sredstava za zaštitu bilja i sl. Također, time bi se omogućilo unošenje usustavljenih fitomedicinskih naziva u hrvatsku jednojezičnu i višejezičnu opću i predmetnu leksikografiju. Dugotrajni je rezultat te aktivnosti senzibiliziranje stručnjaka za potrebu stvaranja hrvatskoga stručnoga nazivlja na utvrđenim terminološkim načelima.

Drugo plenarno izlaganje održao je mr. sc. Juraj Orenda, a bilo je posvećeno Hrvatskoj agronomskoj komori i zakonu koji će uskoro biti donesen. Time će se omogućiti uspostava jedinstvenog registra osoba koje imaju agronomsko obrazovanje i ovlaštenja za obavljanje određenih poslova vezanih uz savjetodavni rad u poljoprivredi.

Rad 59. seminara biljne zaštite bio je organiziran u pet sekcija i dva okrugla stola. Sekcije su bile Novosti iz fitofarmacije, Aktualnosti s terena, Novi štetni organizmi i novi problemi u zaštiti bilja, Integrirana zaštita bilja te Šumarska sekcija. Okrugli stolovi bavili su se gorućim temama i problemima vezanim za struku. Jedan okrugli stol bavio se edukacijom za sigurnu uporabu pesticida, a drugi položajem integrirane zaštite bilja u Zajedničkoj poljoprivrednoj politici i Programu ruralnog razvoja 2015-2020. Okrugli stolovi održani su uz pomoć uvodničara, po tri za svaki okrugli stol.

Okrugli stol „**Izobrazba profesionalnih korisnika, distributera i savjetnika za održivu uporabu sredstava za zaštitu bilja**“ moderirala je **dr. sc. Tatjana Masten Milek**. Na okruglom stolu bilo je oko 150 sudionika. Uvodna izlaganja održali su Vlado Novaković iz Ministarstva poljoprivrede i Aleksandra Radić iz Savjetodavne službe te Željko Krajačić iz Zagrebačkog učilišta. U izlaganjima djelatnika Ministarstva prikazani su svi učinjeni koraci vezani uz provedbu izobrazbe te je istaknuto što se još očekuje od organizatora izobrazbe te su navedeni i vremenski okviri za provođenje daljnjih aktivnosti kako bi se do zadanog roka omogućilo svim obveznicima izobrazbe da je završe i steknu uvjete prijeko potrebne za obavljanje svojih djelatnosti (provođenje mjera zaštite bilja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, distribucija sredstava za zaštitu bilja te obavljanje savjetodavnog rada iz područja zaštite bilja). Kolege iz Savjetodavne službe te gospodin Željko Krajačić iznijeli su dosadašnje rezultate provedbe edukacije koja je počela u prosincu. Također, istaknuli su neke probleme koji otežavaju ili usporavaju rad na edukaciji. U raspravi, koja je bila vrlo zanimljiva, istaknuti su neki problemi koje su uočili dosadašnji korisnici izobrazbe, ali i problemi na koje upozoravaju provoditelji. Jedan je svakako opsežan administrativni posao koji prati svaku izobrazbu i prema procjenama provoditelja izobrazbe odnosi jako puno vremena. Tu je istaknuto da je početkom veljače postala aktivna elektronska baza podataka FIS u koju se obavezno moraju unositi svi podatci o izobrazbama (najave tečajeva s detaljnim rasporedom grupa i predavača, opis polaznika tečajeva, rezultata ispita i slično). Rasprava se vodila i oko ispitnih pitanja i provjera znanja, a zaključak je da u setu od gotovo 400 pitanja koja je dalo Ministarstvo predavači mogu izabrati pitanja koja su usklađena s vrstom i strukturom polaznika. Istaknuto je da će u veljači početi i izobrazba distributera i savjetnika, raspravljene su kompetencije polaznika te izobrazbe, a Ministarstvo je istaknulo da će se pitanja za distributere i savjetnike razlikovati težinom. Pitanja će na vrijeme biti na raspolaganju organizatorima izobrazbe.

Jedan od problema koji je posebno naglašen jest to da neki vlasnici OPG-a nisu kvalificirani za pohađanje izobrazbe jer nemaju završeno osnovnoškolsko obrazovanje. Sudionici smatraju da rješenja koje je ponudilo Ministarstvo nisu

adekvatna. Naime, ti se poljoprivrednici prema napatku Ministarstva usmjeravaju na ekološku poljoprivredu u kojoj se ne primjenjuju kemijska sredstva za zaštitu bilja, ili na primjenu sredstva za zaštitu bilja koja su registrirana za male korisnike.

Okrugli stol o temi „**Integrirana zaštita bilja u Zajedničkoj poljoprivrednoj politici i Programu ruralnog razvoja 2015-2020**“ moderirala je prof. dr sc. Renata Bažok. Prisutno je bilo 80-ak sudionika. Uvodna predavanja održali su Branka Palčić, Nataša Lojen i Željko Herner. Teme su bile programiranje i provedba agrookolišnih mjera u Programu ruralnog razvoja 2015-2020 te osobito interesantna tema o položaju integrirane zaštite bilja i održive uporabe pesticida u Programu ruralnog razvoja. Dobili smo informaciju da su u tijeku zadnji ispravci i finaliziranje Programa ruralnog razvoja te da se njegovo usvajanje očekuje uskoro. Na jednom primjeru objašnjeno je kako se programiraju mjere i kako se određuje visina potpora za pojedinu mjeru. Potpore osigurane za pojedine mjere predstavljaju razliku u prihodu onih koji prihvaćaju pojedine mjere u odnosu na one poljoprivrednike koji primjenjuju uobičajenu praksu. Istaknuto je koje su sve mjere u kojima se u dijelu agro-okoliša mogu ostvariti dodatna plaćanja. Na žalost, saznali smo da integrirana zaštita bilja iako je bilo predviđeno, nije ušla u Program ruralnog razvoja te da neće biti dodatno financirana iz sredstava EU. Ipak, u iduće dvije godine integrirana zaštita bilja u dosadašnjem će obliku biti financirana iz nacionalnih sredstava. U tom razdoblju potrebna je organizirana akcija zakonodavca, struke i znanosti da bi se pripremio prijedlog osnovne i napredne razine integrirane zaštite bilja, čime bi se omogućilo da oni koji provode naprednu razinu integrirane zaštite bilja ipak ostvare pravo na dodatna plaćanja iz sredstava predviđenih u Programu ruralnog razvoja. Istaknuta su dva prijedloga, jedan da se osnuje nacionalno savjetodavno tijelo koje bi radilo na pripremi novog prijedloga, a drugi da se za taj posao zaduže povjerenstva za izradu tehnoloških uputa za integriranu zaštitu bilja. Također, istaknuto je da bi trebalo razmotriti (a mogućnost za to postoji) i pripremiti prijedlog nekih novih mjera ili istraživačkih programa kojima bi bila svrha razvoj i primjena metoda zaštite bilja koje se uklapaju u načela integrirane zaštite bilja. Svi su se složili da je zajednički rad zakonodavca, struke i znanosti prijeko potreban da bi se to realiziralo. U tom smislu organizator skupa pripremit će zaključke i prijedlog Ministarstvu poljoprivrede.

U sekciji **Novosti iz fitofarmacije** prvi je put bilo vrlo malo izlaganja o novim sredstvima za zaštitu bilja. Razlog je dosta veliki zastoj u registracijama novih i reregistracijama postojećih sredstava za zaštitu bilja, na što su upozorili pojedini sudionici u raspravi. Sličan problem prisutan je i u drugim zemljama o čemu nas je u svom izlaganju izvijestila gđa Bojana Zgonec. U raspravi je postavljeno pitanje zašto se o novim pripravcima koji su u postupku registracije u ovom stručnom dijelu ne smije izlagati. Tumačenje inspekcije je da se radi o promidžbi koja prema uredbi EU nije dopuštena sve do trenutka dok sredstvo ne dobije dozvolu za promet. Struka se s ovim tumačenjem teško može složiti zato što smatramo da se radi o stručnom skupu na kojem se prezentiraju rezultati

istraživanja i nije jasno zašto se predstavljanje nadolazećih rješenja za neke probleme smatra promidžbom. Prema tom tumačenju niti jedna nova djelatna tvar bilo kojeg SZB ne bi mogla biti predstavljena niti na jednoj znanstvenoj ili stručnoj konferenciji u svijetu a svi smo svjedoci da to nije tako. U tom smislu organizator skupa nastavit će dijalog s nadležnom inspekcijom.

U sekciji **Aktualnosti s terena** analizirani su problemi koji su se javili tijekom 2014. a na primjerima dobre prakse pokazano je što se moglo učiniti i do koje mjere je struka zaista imala alate da u danim klimatskim uvjetima spriječi epidemijske pojave nekih biljnih bolesti i nekih štetnika.

Sekcija **Novi štetni organizmi i novi problemi u zaštiti bilja** donijela je niz izlaganja u kojima su predstavljeni problemi i opasnosti koje nam donose novi štetni organizmi koji su utvrđeni na području Hrvatske, a tu svakako treba istaknuti opasnog štetnika, azijsku strizibubu koja se pojavila u ozbiljnim razmjerima u 2014. Program suzbijanja organiziralo je Ministarstvo poljoprivrede a proveo Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo. Tu su i neki drugi vrlo opasni organizmi koji prijete Hrvatskoj (*Xylella fastidiosa*) te neki koji su se pojavili u većim razmjerima. Prikazani su i problemi zaštite novo uvedenih kultura na područje Hrvatske (aronija, batat, neke vrste tikvi, papaja.). Te kulture reklamiraju se kao kulture koje ne napadaju štetni organizmi, što je potpuno netočno jer je činjenica da ih napada veliki broj polifagnih štetnika te da nema proizvoda koji su na tim kulturama registrirani za suzbijanje štetnih organizama.

U sekciji **Integrirana zaštita bilja** prezentirani su novi pristupi suzbijanju štetnih organizama koji se temelje na primjenama različitih nepesticidnih metoda (masovni ulov feromonima agregacije na velikim površinama, metoda konfuzije, push-pull strategija suzbijanja repičinog sjajnika) te je upozoreno na različitu sortnu osjetljivost pojedinih kultura na uzročnike biljnih bolesti. Pokazano je kako primjena nekih mikrobioloških pripravaka učinkovito smanjuje napad biljnih bolesti te je ukazano na važnost poznavanja dinamike nicanja pojedinih vrsta korova za postizanje dobrog uspjeha primjene herbicida.

Šumarska sekcija okupila je znatan broj izlagača i vrlo kvalitetnih radova. Sudionici su rad sekcije ocijenili iznimno dobrim s obzirom na to da je upozoreno na neke nove dolazeće probleme kojima će se struka u budućnosti više baviti. Također, raspravljano je o štetnim organizmima koji su se u posljednjih nekoliko godina počeli pojavljivati u većim razmjerima, a prikazane su i neke mogućnosti praćenja i suzbijanja odnosno detekcije pojedinih štetnih organizama.

Osim plenarnih i uvodnih predavanja na okruglim stolovima, ukupno su na seminaru bila prijavljena 62 rada, od čega 15 u Šumarskoj sekciji. Održano je 59 izlaganja (13 u Šumarskoj i 46 u ostalim sekcijama) bila su na zavidnoj stručnoj i prezentacijskoj razini, a odabrane su teme od sudionika skupa ocijenjene kao iznimno korisne i aktualne.

Održana je također redovita 15. Skupština Hrvatskog društva biljne zaštite. Iznesena su izvješća Upravnog odbora, Nadzornog odbora, Suda časti te izvješće glavnog urednika Glasila biljne zaštite, a i izvješće sekcije

Poljoljekarnika. Sva su izvješća jednoglasno prihvaćena, a prihvaćen je i plan rada Društva za razdoblje 2015.-2016. Zapisnik Skupštine bit će objavljen na web stranicama Društva.

Seminar su medijski popratili medijski pokrovitelji Agroglas i Gospodarski list. Kao i uvijek, njihovi su vrijedni djelatnici posao obavili iznimno profesionalno i temeljito. O nama su pisali ili izvještavali i drugi mediji, Hrvatski radio i Agroklub.

Zaključujući, možemo reći da je 59. seminar i ove godine rezultirao s puno novih spoznaja, razmjena ideja i argumenata te još boljih zaključaka. Bilo je i mnogo ugodnih trenutaka u krugu dragih kolega i prijatelja. Iduće godine čeka nas organizacija jubilarnog 60. seminara kojega ćemo organizirati dostojno njegovim impozantnim godinama. Vas dragi kolege, prijatelji i članovi HDBZ-a, molimo da u svom kalendaru zabilježite drugi tjedan u veljači 2016. i da se odazovete našem pozivu na iduće okupljanje.

**Predsjednica HDBZ:
prof. dr. sc. Renata Bažok**

NAGRAĐENI

dr. sc. Miro Katalinić – Zlatna plaketa i povelja uz zlatnu plaketu za dugogodišnji predan rad, promicanje znanosti i inovacija u integriranoj zaštiti mediteranskih kultura te svesrdnu potporu i aktivno sudjelovanje u radu Hrvatskog društva biljne zaštite.

Puno toga u životu Mire Katalinića prst je sudbine kako i on sam često puta kaže. Omiški Marko Polo sve je važne događaje u životu doživio i proživio uvijek na drugom mjestu, određenom upravo prstom sudbine. Potomak trogirskih kalafata, ribara i težaka sa otoka Drvenika, rođen je u Sloveniji, u Kopru, jedne snježne veljače, da bi potom ubrzo postao stanovnikom Omiša u kojem je pohađao osnovnu i srednju školu i ostao zauvijek. Poljoprivredni fakultet završio je u Sarajevu, a doktorirao u Osijeku.

Upravo kada je diplomirao sudbina je htjela da Institut za jadranske kulture traži mlade, školovane ljude i Miro se zapošljava u odjelu za cvjećarstvo gdje se tada za tržište proizvodilo više od 4 milijuna sadnica karanfila i rezanog cvijeća, lijepih li vremena. Kao voditelj odjela organizirao je velike poslove na provođenju dezinfekcije tla u staklenicima Jadro u Kaštelima, Vrane u Biogradu na moru, Crnog u Zadru, Žitnjaka u Zagrebu, u Subotici, Gevgeliji, Strumici, na površinama tadašnjeg PIK-a Neretva itd. Tada je dobro upoznao dva najvažnija pojma u zaštiti bilja: opasnost i otrovnost, a Miro kaže „to i ti profesorice dobro znaš jer si nam na Vrani pala u nesvist“. Jesam Miro ali zbog vaše muške psine, kojom ste jednoj mladoj balavici htjeli pokazati što je klorpikrin i da se ne upušta u muške poslove. Uzalud vam trud svirači!!!!

Nakon tri godine Miro prelazi u Zavod za zaštitu bilja u kojem ostaje do umirovljenja. Bila je radost raditi sa tadašnjim nestorima zaštite bilja doktorom